

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Ferenc-hegy

Utoljára módosítva: 2013-10-09 07:39:31

Megye: Budapest

Községhatár: Budapest, II. ker.

A terület kiterjedése: 6.5697 hektár

Védetté nyilvánítás év: 1999

GPS koordináták: 47.52668, 19.01051

Felmérést végző személy(ek) neve: Bajor Zoltán

E-mail címe(k): bajor.zoltan@mme.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A Törökvésvai út – Ózgida utca és Zuhany utca által határolt terület, mely a Ferenc-hegyi úttól északra és délre terül el. Legkönnyebben a Törökvésvai út x Ferenc-hegyi út kereszteződése felől közelíthető meg a terület.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.): A terület a II. kerület társasházakkal és kertes házakkal sűrűn beépített Vérhalom városrészben található, mely az elmúlt évtizedek során teljesen izolálttá vált, nem érintkezik más természetes és természetközeli élőhellyel. Felszíne alatt található a több, mint 5 km hosszan feltárt, fokozottan védett Ferenchegyi-barlang, melynek felszíni védőzónáját is alkotja a terület. A hegy központi részén – keleti irányba a Ferenchegyi-barlangtól – barlangászok egy másik járatrendszer is sejtenek, melynek feltérési munkái pár évvel ezelőtt megkezdődtek. A vizsgálatok egyenlőre nem hozták meg a kíván eredményt. A feltárt barlangrendszer főként hétvégén nagyszámú barlangászt vonz a területre, amelyet gyakorláshoz is használnak. Korábban a döntően lankás domboldalakkal rendelkező területet teljes beépítésre „ítélték”, ennek köszönhető, hogy a Ferenchegyi utat egy részen leaszfaltozták, mely beékelődik az erdőbe. A barlang védelme érdekében azonban a beépítés és a Ferenchegyi út két végének aszfaltos összekötése nem történt meg. A védett területbe beékelődő, parkolóként és autózvezetési gyakorlóhelyként is használt útszakasz részben feltárja a területet, ennek is köszönhető a nagymértékű látogatottság, főleg hétvégéken. A budai helyi védettségű területekre általában nem jellemző károkozás és vandalizmus ezen az egy helyen meglehetősen gyakori és rendszeres. Sokszor előfordult már, hogy szeméttárolókat, padokat, védettséget jelző táblákat tettek tönkre, tüntettek el. 2013-ban az Európalánta Egyesület a Fővárosi Önkormányzat Környezetvédelmi Alapjából tanösvényt létesített a hegy fő sétaútja mellett, melyet néhány héten belül kismértékben megrongáltak. A nagy látogatószám miatt a Pilis Parkerdőgazdaság Budapesti Erdészete a védetté nyilvánítást követően fa játszószerkezetet telepített a terület középső részére, melyből ma már csak egy mászóka maradt meg. A parkerdei infrastruktúra ennek ellenére elég fejlett: sok pad, szemetes és védőkorlát fogadja a látogatókat. A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Budapesti Helyi Csoportja a hegy északi kitérségű oldalán kb. 5 évvel ezelőtt egy egybibés galagonyával erősen benőtt, kb. 0,5 hektáros gyepterületet önkéntes élőhelykezelési munkálatok nyomán teljesen megnyitott, mellyel a terület több ritka és védett növényfajának életterét kívánták megmenteni és hosszú távon fenntartani. A terület jelenleg a Főkert Nonprofit Zrt. kezelése alatt áll, akik az említett gyepterület kezelését is ellátják. Gondot okoz a hajléktalanok jelenléte, mivel nagy mennyiségű hulladékot hordanak be az erdőbe. Ezen kívül a környező lakosság is sok zöldhulladékot helyez ki a Ferenchegyi út két végére, a Törökvérszi úti oldalra, valamint a Zuhany utca egyes szakaszaira. Ezek eltávolítása és a hulladék rendszeres összegyűjtése jelenti a legnagyobb kezelési feladatot a vandalizmusok felszámolása mellett. (A hulladékelszállítás jelenleg nem kellően megoldott probléma.) Pár éve a Ferenchegyi út és a Törökvérszi út találkozásához egy szelektív hulladékgyűjtőt helyeztek, mely tovább növeli a nem megfelelően kihelyezett hulladék mennyiségét a területen. A hulladékgyűjtőket ugyan nemrég fém hullámlemezzel elszeparálták az erdőtől, de még így is sok az elszórt szemét az érintett területrészen. A sok negatív tényező ellenére kiemelendő érték, hogy a hegyen nagy kiterjedésű tölgyes található, mely a fővárosi helyi védettségű területeknél ritkaságnak számít.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

A terület zoológiai és botanikai értékei mellett fontos védős szerepet is betölt, mint a Ferenchegy-barlang felszíne. A természetvédelmi terület részben e természeti érték védelme érdekében született.

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

70 % Erdő

20 % Gyep

5 % Cserjés

% Vizes terület

5 % Egyéb

Sétautak és közvetlen környezetük.

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):

H1, L2A, RC, M8, RC

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket): Kaszálás,

Egyéb típus: A terület kedvelt kiránduló és kutyasétáltató hely.

Jellemzőik, intenzitás: A fenti egyéb tevékenységek főként hétvégén jelentenek nagy terhelést a területre nézve.

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Igen

Felmérés, Őrzés, Bemutatás, Kaszálás, Rekonstrukció

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özönfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Nincs

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Nincs

Magas/kanadai aranyvessző: Kevés

Japánkeserűfű: Kevés

Gyalogakác: Nincs

Bálványfa ("ecetfa"): Kevés

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg): kínai tatáriszalag (*Rynoutria aubertii*): kevés, feketefenyő (*Pinus nigra*): kevés (szórványtelepítés)

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Nem

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Nem

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Nem

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? -

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Igen

Darabszám: 2

Állapotuk: jó (pár éve új táblafejek kerültek a területre)

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

Borbás-kerep (*Lotus borbasii*): kb. 20 tő déli berkenye (*Sorbus graeca*): kb. 10 tő vetővirág (*Sternbergia colchiciflora*): kb. 100 tő (zömmel erdőszegélyek alatt, tőleveles állapotban található. Igen ritkán találni virágzó példányokat) bíboros kosbor (*Orchis purpurea*): kb. 5 tő fehér madársisak (*Cephalanthera damasonium*): kb. 30 tő pusztai meténg (*Vinca herbacea*): kb. 5 tő borzas szulák (*Convolvulus cantabrica*): 1 tő (A Ferenchegy-i-barlang lezárt bejárata mellett) nagyzezerjófű (*Dictamnus albus*): kb. 10 tő piros madárbirs (*Cotoneaster integerrimus*): kb. 30 tő

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

nappali pávaszem (*Inachis io*): gyakori kardoslepke (*Iphiclides podalirius*): gyakori fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*): gyakori Atalanta-lepke (*Vanessa atalanta*): gyakori fali gyík (*Podarcis muralis*): szórványos zöld gyík (*Lacerta viridis*): szórványos fűgő gyík (*Lacerta agilis*): ritka Madarak esetében elsősorban a jelentősebb költőfajok kerültek felsorolásra: karvaly (*Accipiter nisus*): 1 pár rendszeresen költ a terület északi kitettséggű oldalán található öreg feketefenyőön nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*): gyakori; évente rendszeresen 2-3 pár költ zöld küllő (*Picus viridis*): gyakori, valószínűleg 1-2 pár költ a területen csilpcsalpfüzike (*Phylloscopus collybita*): gyakori; évente rendszeresen 4-5 pár költ fekete rigó (*Turdus merula*): gyakori; évente rendszeresen 6-8 pár költ énekes rigó (*Turdus philomelos*): gyakori; évente rendszeresen 2-3 pár költ vörösbegy (*Erithacus rubecula*): gyakori; évente rendszeresen 5-6 pár költ barátposzáta (*Sylvia atricapilla*): gyakori; évente rendszeresen 4-5 pár költ csuszka (*Sitta europaea*): gyakori; évente rendszeresen 2-3 pár költ széncinege (*Parus major*): gyakori; évente rendszeresen 10-12 pár költ kékcinege (*Parus caeruleus*): gyakori; évente rendszeresen 2-3 pár költ barátcinege (*Parus palustris*): gyakori, valószínűleg 1-2 pár költ a területen erdei pinty (*Fringilla coelebs*): gyakori; évente rendszeresen 4-5 pár költ szajkó (*Garrulus glandarius*): gyakori, évente rendszeresen 8-10 pár költ európai mókusz (*Sciurus vulgaris*): rendszeresen előfordul a területen

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

---

5. Egyéb észrevétel

8,6 hektár (86 198 m²); 25/2013. (IV. 18.) Főv. Kgy. rendelet alapján